

د پښتو حروف تهجی د زده کړې د پاره

منظومه

د پښتو قاعده

لیکوال

مولانا احمد علی مردانی

ناشر

اسلامی ادبی ټولنه

0312-9818511

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلٰی النَّبِیِّ الْاَمِّیِّ
دَ ، ا ، ، بیان

الف نیغ ه ردم ولاړ دے
ورتته گوره سَم ولاړ دے
ننه وی ملاست دغه الف
ننه وی ناست دغه الف
په صورت نیغه چوک دے
یوه کرنه په صفحه دے
نیغه کرنه تیل ولاړه
حق چپ ستاوی هغه غواړه
سَم ولاړ پین او قلم دے
ورسره په شکلم دے
دا صورت تیل د الف وی
حقیقت تیل د الف وی
کته امرود دے کته اناردے
شورودې سره هر ببار دے

..... مثالونہ

لـهـ الفـ نـهـ جـوـرـاـنـاـرـدـے
طـاـقـتـوـرـدـےـمـزـیـدـاـرـدـے
رـنـگـئـیـ سـوـرـلـکـہـ دـوـیـنـی
مـیـنـنـخـئـیـ گـسـورـہـ دـانـیـ دـاـرـدـے
جـوـرـاـنـاـرـدـےـتـکـیـ اـمـدـے
خـوـبـنـ دـہـرـبـنـیـ اـدـمـدـے
رـنـگـئـیـ زـیـر، ہـلـوـکـیـ غـتـدـے
پـہـ طـبـیـعـتـ سـرہـ گـمـدـے
سـرـکـنـیـ دـانـگـوـر، اچـاـر
شـوـرـوـکـنـیـ دـےـ دـانـکـاـر
دـالـلـہـ سـرہـ پـہـ سـرـکـنـیـ
الفـ تـلـ اُوسـیـ ہـرـدـرـکـنـیـ
اـبـتـداـ کـنـیـ دـاـسـلـام
سـرـکـنـیـ الفـ دـانـعـام
پـہـ اـمـرودـ کـنـیـ دـےـ اول
اولـ تـہـ کـیـ دـاـصـل
سـرـکـنـیـ دـاگـیـ الف

ســـــر کښـــــې د ا بـــــې الف
 د ا کـــــوړ تـــــکـــــې پـــــه ســـــر کښـــــې
 الف بـــــکـــــاری لـــــراو بـــــر کښـــــې
 د او بښ تـــــکـــــې ا بـــــې ا بـــــدا کښـــــې
 و ر ســـــره الف د نـــــې ا کښـــــې

د ، ب ، ، بیان

پـــــه صـــــورت کښـــــې ، ب ، ، کښـــــې ده
 ذ ر عـــــه بـــــه د ســـــور لـــــې ده
 یـــــو نـــــقـــــطـــــه د دې نـــــه ل ا نـــــدي
 ، ب ، ، نـــــقـــــطـــــه نـــــه ل ر ی ب ا نـــــدي
 و ر تـــــه گـــــوره ، ب ، ، ده م ل ا ســـــتـــــه
 یـــــا د مـــــه د ه ر نـــــا ر ا ســـــتـــــه
 مثالونه

ب پـــــه ســـــر کښـــــې د بـــــا ز ا ر ده
 ب پـــــه ســـــر کښـــــې د بـــــم ا ر ده
 ب ســـــ ، ب ا چ ا ، ب ســـــک ت ، ب ر گ ر

ب ل ر ی ه ر ی و پ ی ه س ر ر
 س ر ک ن ب ی ب د ب ل ا ک ، ب ن گ ل ی د ه
 س ر ک ن ب ی ب د ب س ت ر ی د ه
 ب ب ا ج ه ک ن ب ی د ه ب ج ل ی ک ن ب ی
 ب پ ی ه س ر ک ن ب ی د ه ب ی ن ل ی ک ن ب ی
 ب پ ی ه س ر ک ن ب ی د ب ن گ ک ا ل د ه
 ب پ ی ه س ر ک ن ب ی د ب ل ل د ه
 ب ی ن ک د ا ب د ه ب ر ی ا ن ی ک ن ب ی
 س ر ک ن ب ی ب د ه ب ا د ش ا ه ی ک ن ب ی
 د ب س ت ی پ ی ه س ر ک ن ب ی ب د ه
 ب ر ی ا ن ی ک ن ب ی د م ز ی د ه
 ب ی ن ی ن ی ه ب ر ش د ج ه ا ن ج و ر د ی
 د و ی خ ت و ل ی ه ح ی و ا ن ج و ر د ی
 پ ل ا س ت ک ن ی ه ه م ه ر خ و ا ت ی ه
 د ا پ ی ه ه ر ی و م ک ا ن ج و ر د ی
 ب ی ن ی ن ی ه ب ط ح ی د ج ه ا ن د ی
 د ا خ و ش ح ا ل ی ه پ ی ه م ی د ا ن د ی
 د ا پ ی ه ز م ک ی ه پ ی ه ا و ی و ک ن ب ی

دا اوسنی زمونږ کوڅو کښی

.....

د ” پ “ بیان

پ د لاندي تېر ککی دری وی

نور بیه شکل ئی د بی وی

..... مثالونه

پیاز، پینسل د پالک سر کښی

پ راڅکی پیه لراو بر کښی

ابتدا کښی پ پارتی کښی

ابتدا کښی پ پیالی کښی

پ پالنگ پ سره دے پان

پ سره دے پ پاکستان

پ پارک، پاپر، پالش د پ نه

څان خبر ساته له دې نه

پی سره جوړه پیالی ده

گرمه، یخه پیه کښی چی ده

کله کله ورته گورم

ڊڪڪه ڊڪڪه ڇڇي لڪه پي ده
 جوڙپڪي ڏٽڪي پي نه
 دا هواراڻي لڪه دي نه
 پيه بجلي باندي ڏڪار دے
 خالي نه دے لڪه فائدي نه

د ” ت “ بيان

ت جوڙپري هم ڏبي نه
 اول ٽڪي لڪه پره دي نه
 پاس پيه ت ڪنبي ٽڪي دوه وي
 هريوت پيه دي خائسته وي
 ورسره تير جوڙپري
 ملاسته داليڪلے ڪي پري
 مثالونه

ت تحفه ڪنبي ده پيه سر ڪنبي
 ت توبه ڪنبي ده پيه سر ڪنبي
 پيه تاربخ ڪنبي ت اول ده

مـــــــد ا م دا حـــــــص ه د تـــــــل ده
 د تـــــــر کـــــــي پـــــــي ه ا ب تـــــــدا کـــــــي
 ت بـــــــه و و بـــــــي پـــــــي ه د نـــــــي ا کـــــــي
 ت س بـــــــي ح ســـــــر ه پـــــــي ه ا غـــــــاز کـــــــي
 ل ي ک لـــــــر ي پـــــــي ه خ پـــــــل ا نـــــــد ا ز کـــــــي
 ســـــــر کـــــــي ت پـــــــي ه تـــــــر ا نـــــــه کـــــــي
 ت ي ل ، ســـــــر ه تـــــــک ي تـــــــال ه کـــــــي
 ســـــــر کـــــــي ت ده تـــــــل ا و ت کـــــــي
 ده ا خـــــــر کـــــــي ا خـــــــر ت کـــــــي
 تـــــــي نـــــــه ت بـــــــر د ج ه ا ن د م
 ض ر و ر ت د ه ر ا ن ســـــــا ن د م
 دا ا خـــــــن گ ل کـــــــي پ کـــــــا ر ي پـــــــر ي
 ق ي م تـــــــي د غـــــــه ســـــــا م ا ن د م
 تـــــــي نـــــــه ت لـــــــه ت و ل د پـــــــا ر ه
 د ه ر چـــــــا د ه مـــــــد د گـــــــا ر ه
 پـــــــه د کـــــــا ن کـــــــي د ا ن ســـــــا ن و ي
 نـــــــه د ه نـــــــه د ا ب ي کـــــــا ر ه

.....

د ” ت “ بيان

تې لـــــــه ت نـــــــه شـــــــه شـــــــه جـــــوړولـــــــي
 کـــــــه تـــــــه لړ شـــــــه شـــــــان کـــــړولـــــــي
 چـــــې کـــــــنډه ت تـــــــه پـــــــه مـــــــلا شـــــــي
 تې بـــــــه جـــــوړه د دُنـــــــيا شـــــــي
 پـــــــه صـــــورت کـــــــنډې ســـــــمـــــــه تـــــــې ده
 د الـــــــيکـــــــلـــــــې تـــــــا چـــــې تـــــــې ده
 پـــــــه کـــــــنډې ، والـــــــې بـــــــدلـــــــه
 راروانـــــــه لـــــــه ازلـــــــه

..... مثالونه

تـــــــينک او تـــــــپ هـــــــم پـــــــه تـــــــر يکـــــــتـــــــر کـــــــنډې
 تې اول ده پـــــــه تـــــــينک کـــــــر کـــــــنډې
 تې پـــــــه ســـــــر کـــــــنډې هـــــــم د تـــــــال ده
 تـــــــات ، تـــــــکت تې کـــــــنډې دا هـــــــر حـــــــال ده
 تـــــــست پـــــــه تـــــــي وي ، پـــــــه تـــــــو کـــــــرې کـــــــنډې
 تې ده ســـــــر کـــــــنډې پـــــــه تـــــــر الـــــــې کـــــــنډې
 تې پـــــــه ســـــــر کـــــــنډې د تـــــــافـــــــي ده
 پـــــــه تـــــــريفک کـــــــنډې پـــــــه خـــــــپل ثـــــــائـــــــي ده

تہی سہرہ تہو پوی د سہرہ
 پہ سہر کپے ہر بشارہ
 دگرمہی نہہ حفاظت دے
 حفاظت لہہ یخ اثرہ
 تہی سہرہ سور تہماتہردے
 دستیاب پہ لہراو بر دے
 دا خوراک زہونہ د تہو لو
 پہ دوکہ ان کپہی پروت بہردے

.....

د ، ث ، بیان

ث دپہ اسہ تہکی دری وی
 خنگ چہی تہکی دری د پی وی
 فرق دا دے دغہ پہ اس وی
 لاندی پ کپہی پہ اس وی

..... مثالونہ

د ثانی پہ سہر کپہی ث دہ
 خالی کی کلہ د فائدی دہ؟

سر کنبی ٹی دہ مدام ٹننا کنبی
دہ ڈالٹ سر ابتداء کنبی
ٹویو بیو دہ ٹمی ننبی دہ
اول دلتی دہ ٹپی رتبی دہ
د وارٹ تکی اخی کنبی
د حارٹ تکی اخی کنبی
پیو دہ ٹاقب کنبی ٹ اول دہ
دہ ڈواب پیو دہ سر کنبی تل دہ
ٹقی اقب ل دہ ٹ شور دے
دای بیو ان دے اادیو دے
ٹ ثبوت سرہ پیو دہ سر کنبی
ہمیشہ بیکاری ہر د کنبی
ٹی نہ تکی جیو رڈ دے
طی اقبورد دے ، طی اقبورد دے
منی پیو دے کی دی ل دہ دی نہ
د اصحت ل دہ د بشرد دے

.....

.....

د پښخو تیکو خاندان

د پښخو تیکو ودا کور دے
 یو ئی شکل پیسه هر لور دے
 پیسه صورت کښی تپول یوشان دی
 پیسه نقطه و بیل پیسه جهان دی
 دغه پیسه او پیسه او تپی ده
 تپی سره پیسه خوا کښی ئی ده

.....

د "ج" بیان

جیم تپه گوره پیاس سپور می ده
 پیاس لک پی ئی ده نری ده
 پیاس صورت ئی سم دلور دے
 دغه جیم دکلی کی کور دے
 مینخ کښی تکی یو نقطه وی
 د هر جیم دغه حصه وی
 تپش یو خال ئی پیسه بدن وی
 ورسره بنسکلی ئی تن وی

..... مثالونه

جنوري هم په جادوپه جادو کښي
 جيم شامل دے په جارو کښي
 جوړ لسه جيم نه تکه کي جيج دے
 په اخر کښي جيم د جيج دے
 سر کښي جيم د جام او جمال دے
 جيم په سر کښي د جلال دے
 جگ د جون، جواب په سر کښي
 د تکه کي جناب په سر کښي
 جيم په سر کښي د جهاد دے
 دا آغ از دے دا بُنياد دے
 د جوس جيم نه ابتدا وی
 سر کښي د جولائي دا وی
 د جفاپه سر کښي جيم دے
 د جزاء په سر کښي جيم دے
 د جوسر، جامن په سر کښي
 جيم مدام وی په هر در کښي
 سر کښي جيم دے د جننت

جیـم دے سـر کښـي دَ جـدَت
 سـر کښـي جیـم دے دَ جـا پـان
 جیـم دے سـر کښـي دَ جـا نـان
 سـر کښـي جیـم دے پـه جـذـبـه کښـي
 پـه جـنـون کښـي ، جـزـیرـه کښـي
 جیـم سـر رـه تـکـي جـهـاز دے
 الـو تـو نـکـي لـکـه بـاز دے
 ذـرـعـه دَ تـلـو راتـلـو دے
 دِـر اُـچـت ددۀ آواز دے
 دَ جـهـنـدِ دے جیـم پـه سـر کښـي
 بـرـه بـرـه وِ هـر دـر کښـي
 زـمـونـر دوه رنـگـه جـهـنـدِ ده
 دا بـه خـنـگ وِ سـتـانـظـر کښـي

.....

دَ ” غ “ بیان

پـه پښتـو کښـي تـکـي جیـم دے
 پـه صـورت سـر تـهـول جیـم دے

وجود خټه لری په مینځ کښې
 نقطه نه لری په مینځ کښې
 همزه بیره ئې په تن وی
 دغه څیم د هر وطن وی
 د جیم، څیم یو خاندان دے
 د هر یو جُدا مکه کسان دے
 د هر یو جُدا آواز دے
 مینځ، اڅر دے کټه آغاز دے
 څیم د زې آوازی وشوان دے
 خوبیل بیل ئې خاندان دے
 مثالونه

څائې کښې څیم دے په اول کښې
 دامدام وی دې محل کښې
 څیم په سر کښې د څنگل دے
 څنن اورور لسه کور خپل دے
 ونې ډیرې دی بې شمیره
 علامت ئې دغه تل دے
 څیم د څوان په ابتدا کښې

دالوستی شیی پسه دُنیا کنبی
دَ خزان پسه شان تیریری
خوانسی نه بیکاری بابا کنبی

.....

دَ ” چ “ بیان

میننخ کنبی درې تہکی دَ چ وی
خیم کنبی برہ تہکی درې وی
نور صورت ئی تہول دَ جیم دے
نہ دا چ دہ، نہ دا خیم دے
تل ئی میننخ کنبی درې نقطی وی
جیم نہ بیل مدام پسه دے وی

..... مثالونہ

دَ چمپار پسه سر کنبی چ دہ
دَ چنار پسه سر کنبی چ دہ
سر کنبی چ مدام دَ چال وی
ستا کتہ دے تہکی تہ خیال وی
چ سرہ آغل از دَ چیم دے

ورسره تپکـــــــــــــــــي حسيــــــــــــــــن دے
 د چـــــــــــــــــالاک پـــــــــــــــــه ايتـــــــــــــــــدا کښـــــــــــــــــي
 چ د چـــــــــــــــــاک پـــــــــــــــــه ايتـــــــــــــــــدا کښـــــــــــــــــي
 د چـــــــــــــــــاک لـــــــــــــــــپ د چـــــــــــــــــار شور و کښـــــــــــــــــي
 چ راڅـــــــــــــــــي پـــــــــــــــــه دې مـــــــــــــــــوقـــــــــــــــــع و کښـــــــــــــــــي
 خـــــــــــــــــرچ کښـــــــــــــــــي چ پـــــــــــــــــه اختـــــــــــــــــام ده
 کـــــــــــــــــچ او پـــــــــــــــــرچ کښـــــــــــــــــي پـــــــــــــــــه تـــــــــــــــــمـــــــــــــــــام ده
 د چـــــــــــــــــرگ ســـــــــــــــــر کښـــــــــــــــــي چـــــــــــــــــي مـــــــــــــــــدام وې
 خـــــــــــــــــوښ مـــــــــــــــــدام د خـــــــــــــــــاص او عـــــــــــــــــام وې
 دا ســـــــــــــــــحـــــــــــــــــر وائـــــــــــــــــي بـــــــــــــــــانگـــــــــــــــــونـــــــــــــــــه
 نـــــــــــــــــوره شپـــــــــــــــــه دده آرام وې
 چـــــــــــــــــي چتـــــــــــــــــري ســـــــــــــــــره پـــــــــــــــــه ســـــــــــــــــر کښـــــــــــــــــي
 نـــــــــــــــــه ښکـــــــــــــــــار يـــــــــــــــــرې دا پـــــــــــــــــه نـــــــــــــــــمـــــــــــــــــر کښـــــــــــــــــي
 هـــــــــــــــــر کـــــــــــــــــلـــــــــــــــــه چـــــــــــــــــي بـــــــــــــــــاران راشـــــــــــــــــي
 راښکـــــــــــــــــاره شـــــــــــــــــي لـــــــــــــــــر او بـــــــــــــــــر کښـــــــــــــــــي

.....

.....

د ”خ“ بیان

خیم کبھی بسرہ تہ کی دری وی
 خنگ چھی مینخ کبھی دری دچ وی
 نور صورت ئھی تہول دجیم دے
 پیہ نامھی سرہ دا خیم دے
 مثالونہ

خیم خپلھی سرہ پیہ سر کبھی
 دادے تل وی ستان نظر کبھی
 حفاظت پیہ دی د خپو وی
 پکار پری ہر سفر کبھی
 خیم خادر سرہ پیہ سر دے
 پت پیہ دی سرہ بشردے
 دہر چھا پیر پکار پری
 زنانہ دہ او کٹہ نردے

.....

د ” ح “ بیان

سَم د جیم پیسه شان دا حی ده
دا صفا ده بی نقطی ده
..... مثالونه
حوض ، حمام جوړ دے لسه ح نه
شان خبر ساته لسه دی نه
سر کښی ح تل د حاجی ده
ابتدا د ح ل وائی ده
ح سره جوړ حکومت دے
ح سره حق ، حقیقت دے
ح سره حسن ، حسین دے
ح اول ده پیسه حلقه کښی
پسه حکم ، تکی حصه کښی
د حسن ده ابتدا کښی
د حسین ده پیسه وینا کښی
حی شورو کښی د ح ل وای
خوشبه د زمنا او ستاوی

حلـوا ئـي سـره دگـان کـښـي
مـدام د لـتـه پـه د نـيـا وـي

.....

د ” خ “ بيان

دا چـي ح پـسـي دا خ ده
بـيـلـه کـلـه لـه نـقـطـي ده؟
يـو نـقـطـه ئـي پـاس پـه تـن شـته
د خ دا صـورت بـدن شـته
نـوره تـه و لـه سـم خ ده
تـه ا لـي د لـي چـي خ نـگ ح ده
مـشـران هـم د ا سـي و ا ئـي
کـشـران هـم د ا سـي و ا ئـي
يـو نـقـطـه د خ پـه سـر و ي
کـه سـتـا سـر تـه ئـي نـظـر و ي

..... مثالونه

سـر کـښـي خ د خ لـا قـت و ي
خ سـر کـښـي د خ يـر رـي ت و ي

دَ خُدام، خُالسی پیہ سر کنبی
 ہمیشہ وی خُ خب سر کنبی
 خُ سرہ جو خُ خان دان دے
 خوب، خُالسد سر کنبی دَ خان دے
 سر کنبی خُ مدام دَ خُال دہ
 پیہ آغ از کنبی خُ دَ خُال دہ
 خُتکی پیہ سر کنبی خُی دہ
 دامیوہ بنیہ دَفائیدی دہ
 بندن ونیہ غتوی دا
 میوہ ییادہ تل پیہ دی دہ
 خُرمانی سرہ خُی سر کنبی
 دا بے تل وی ستا نظر کنبی
 مزیدارہ بنیہ میوہ دہ
 پتہ پیہ اورہ خُادر کنبی

.....

پیہ ”ح“، ”او“ خُ، ”کنبی ظاہری فرق
 یونق طبی سرہ دوی بیل دی
 یور یوشان پیہ ہر محل دی

پاس په خ بهره نقطه وي
د ح پاکه پاس حصه وي

.....

د شپړو تګو خاندان

شپړ دا تګی څنگ په څنگ دی
هم جدا دی په یو رنگ دی
جیم ته گوره پاس سپور می ده
خو په تن ئې پاس لکې ده
چې صورت ئې سَم د لوروی
دا به جیم د کلسی کوروی
مینځ کښې تګې د هر جیم وی
همزه به به په په څیم وی
نور په شکل دوی شان دی
دوی د یو کور خاندان دی
مینځ کښې درې تګی د چې وی
څیم کښې به تګی درې وی
ح اوخ دواړه یو شان وی
بس جدا په یو نشان وی

ح خاالی لسه هر نقطه طي نسه
 خان خبر ساتسه لسه دې نسه
 خ نقطه طيه لري پسه سر
 ورتسه اوکړه لپړنظ سر
 یو نقطه طي سره دوی بیل دی
 نور یو شان پسه هر محل دی
 پاس پسه خ سره نقطه طيه وی
 دح پاکسه پاس حصه وی
 شپړ دا تکی خنگ پسه خنگ دی
 هم جُدا دی، هم یو رنگ دی
 پسه نقطه طولیه یو بل بیل دی
 محل ونه ئی بیل دی
 پسه شکلو نو ټول یو شان دی
 پسه نقطه طو بیل پسه جهان دی
 آوازونه ئی بیل دی
 خکسه دا حرفونه بیل دی

.....

.....

د ” د “ بيان

تـيـسـتـ وـي تـيـسـت هـغـه هـر حـال
 مـلـا کـلـه لـرـه لـرـي دا دال
 نـه نـقـطـه ئـي پـه صـورـت شـتـه
 تـل ئـي دـغـه شـنـا خـت شـتـه
 مثالونه
 دال پـه سـر کـنـي دـا دـا دـه
 خـنـگ چـي سـر کـنـي دـا دـا دـه
 دال هـر خـوا تـه پـه دـعا کـنـي
 دال دوات سـره دـنـي سـا کـنـي
 مـدـام سـر کـنـي دـر زـي وـي
 جـوړه دال نـه دوا تـي وـي
 دال پـه دـين کـنـي پـه دـر سـار کـنـي
 داغ کـنـي دال ، مـدـام دـي سـار کـنـي
 دـيگ لـه دال نـه جـوړ هـر خـوا تـه
 مـلـا دـا دـل دـل دـه مـا تـه
 دال پـه دـوسـت کـنـي تـل پـه سـر وـي
 دـرد کـنـي دال پـه لـر او بـر وـي

دال دُک_____ان کُنہی مِلاوِی_____پری
 دال درِی_____ان کُنہی مِلاوِی_____پری
 دروازہ کُنہی_____ی دال اول دے
 ضرورت دَ ک_____ور مِحل دے
 المارو کُنہی پِہ کِکِو کُنہی
 ب_____س صورت تُہی لِرِ بیدل دے
 دال پِہ س_____ر کُنہی دَ دوات دے
 بند بو تِل دَ ب_____ہ صفات دے
 حفاظت دَ سِی_____ا ہِی کِپری
 داس_____ہی دلت_____ہ ددہ ذات دے

.....

دَ ” پ “ بیان

دال پِس_____ے مِحل دَ پال دے
 پِہ ص_____ورت س_____رہ سَم دال دے
 ب_____س کُنہی لِری پِہ تِن دا
 ب_____ہی نَقَط و دلت_____ہ بدن دا
 دا ح_____الت دَ ہ_____ریو پال وی
 پِہ ل_____ہ چا ن_____ہ ددہ ح_____ال وی

..... مثالونه

ډانگ کښي ډال پښه ابتدا کښي
 ډول کښي ډال دے ويندنا کښي
 ډاک کښي ډال مښام پښه سر روی
 ډرم کښي ډال پښه لښراو بروی
 ډال ډيره کښي پښه ډولسي کښي
 ډال دي سر تښه پښه ډگرې کښي
 سر کښي ډال بښه دَ ډال روی
 سر کښي ډال دَ هر ډاکټر روی
 ډال پښه سر کښي دَ ډولکسي وی
 سر کښي ډال دَ ډگر ډوگسي وی
 ډال پښه سر کښي دَ ډبسي دے
 څيز پښه دي بيچ قيمتي دے
 رنگ پښه رنگ دا پښه جهان دی
 دا اعلا هښم ، داردی دے
 ډول سره دے ډال پښه سر کښي
 غم کښي نښه وی لښراو بر کښي
 پښه بښادو کښي وی مښام دا

رابنک کاره شہی پے نظر کنہی

.....

د، ذ، بیان

دال پسے م ح ل د ذال دے

یو نقطہ لری نور دال دے

یو نقطہ لری د پاسہ

ذال جو پری ستا د لاسہ

ملائہ تہہ ہر ساعت وی

دا د ذال ت ح ق ق ت وی

خال، نقطہ ئی پاس پہ تن دہ

نخہ یو ئی پہ بدن دہ

..... مثالونہ

ذخیرہ کنہی ذال پہ سردے

کارا اعلا بنہ د ہن سردے

دا چہی نن خہ ذخیرہ شہی

دا صبر الہرہ تو بنہ شہی

ذال پہ ذکر کنہی اول دے

د س ک و ن د غ ه ع م ل د ه
 خ ن گ چ ه ي ذ ا ت ا و ذ ر ي ع ه د ه
 ذ ا ل س ر ه ذ ه ي ن ذ ا ئ ق ه د ه

.....

د « ر » بيان

د غ ه ن س ا س ت ه ک ه ر ي د ه
 خ ا ل ي د ا ل ه ه ر ن ق ط ي د ه
 س م د ل و ر پ ش ا ن ک ه ر ي د ه
 ي س پ و ر م ي ن ر ي و ر د ه
 چ ر ه ا ئ ي س م ه د ل ا ر د ه
 چ ر ه ا ئ ي د ک ل ي ن س ا ر د ه

..... مثالونه

س ر ک ن ب ي ر د ر ي ل ، ر س ي د ه
 م ي ن ن غ ک ن ب ي ر ي د ا ل م ا ر ي د ه
 ر د ه ر ا ز ک ن ب ي پ ه ر ف ت ا ر ک ن ب ي
 ر ا خ ر ک ن ب ي پ ه ب ا ز ا ر ک ن ب ي
 ر ر و م س ا ل ک ن ب ي پ ه ر ي ن م ک ن ب ي

سر کښي رې ده پښه رحم کښي
 رنگ کښي رې مښام اول کښي
 په خپل ځائي مخصوص محل کښي
 رې اول ده پښه رکښه کښي
 وي مښام دغې حصې کښي
 پښه سورلي زمونږ د ټولو
 د وړو، لویو، هم څولو
 رې راڅي د ريل شورو کښي
 چرته کينه ئې ډبو کښي
 سَم د غوا پښه شان آواز ئې
 سَم د مار پښه شان انداز ئې

د ” پ “ بيان

چي کښه وږه پښه رې شي
 جوړه هلې سَم پې شي
 دا پښه بنې طرف مښام وي
 هلې رې بښه د کلام وي
 نور صورت ئې ټولو د رې دے

دا بیـــــــــــــــــان چـــــــــــــــــي تـــــــــــــــــي ـــــــــــــــــول دَړي دے

..... مثالونه
.....

ړي دَړونـــــــــــــــــد ســـــــــــــــــره روانـــــــــــــــــه

مـــــــــــــــــلگـــــــــــــــــرتيـــــــــــــــــائي لـــــــــــــــــه پـــــــــــــــــخوانـــــــــــــــــه

نـــــــــــــــــه څـــــــــــــــــه بڼـــــــــــــــــکاري ورتـــــــــــــــــه دلتـــــــــــــــــه

نـــــــــــــــــه څـــــــــــــــــه بڼـــــــــــــــــکاري ورتـــــــــــــــــه هلتـــــــــــــــــه

ړپـــــــــــــــــه جوړ کـــــــــــــــــنې پـــــــــــــــــه اڅر کـــــــــــــــــنې

تـــــــــــــــــکي زور کـــــــــــــــــنې پـــــــــــــــــه اڅر کـــــــــــــــــنې

.....

د ” ز “، بيان

چـــــــــــــــــي نـــــــــــــــــقـــــــــــــــــطـــــــــــــــــه رې تـــــــــــــــــه پـــــــــــــــــه ســـــــــــــــــر شـــــــــــــــــي

زې پـــــــــــــــــه شـــــــــــــــــکل بـــــــــــــــــرابر شـــــــــــــــــي

چـــــــــــــــــي نـــــــــــــــــقـــــــــــــــــطـــــــــــــــــه کـــــــــــــــــله پـــــــــــــــــه رې شـــــــــــــــــي

هـــــــــــــــــلـــــــــــــــــه شـــــــــــــــــکل جوړ دَ زې شـــــــــــــــــي

د ا نـــــــــــــــــقـــــــــــــــــطـــــــــــــــــه د ر ا دَ پـــــــــــــــــاســـــــــــــــــه

شـــــــــــــــــابـــــــــــــــــه زې نـــــــــــــــــيـــــــــــــــــســـــــــــــــــه د ل ا ســـــــــــــــــه

چـــــــــــــــــر هـــــــــــــــــائي د ل و ب و س مـــــــــــــــــه

ر، پ، ز دہ م-----حت-----رم-----ہ

..... مثالونہ

زې زنی غیبر سر سرہ تپ لے

مما ممدام داسی لیدلے

داد اوسپننہ کی کپے وی

داتہ نہ نہ پیژنی وکے؟

زې پیہ سر کنہی دزمیری دہ

ورس سرہ گرانہ دوستی دہ

خنن اور خو خنن اور وی

دانسان میننہ خوبسی دہ

.....

د ” ژ “ بیان

چی نقطی شہی دری دپاسہ

زې شہی جوہرہ سم دلاسہ

نور صورت ئہی تہول دری وی

دا چہی دلتہ جوہرہ ژہی وی

..... مثالونه

ژې د هـ ر ژيـ مـ لـ گـ رـ مـ
کـ لـ هـ کـ لـ هـ کـ پـ رـ خـ بـ رـ مـ
د ا ن سـ د ا ن و ی د ح یـ و ا ن و ی
د ا گـ و ا ه د مـ ې شـ ا ر ا و کـ لـ مـ

د ” پ “ بیان

چـ مـ شـ کـ ل سـ مـ هـ رـ مـ د هـ
پـ هـ نـ مـ مـ مـ مـ مـ مـ د ا پـ مـ د هـ
ل ا ن د ی ب ا ن د ی ئ ی ن ق ط ط ی د ی
ن خ ب ن ا ن ی د غ ه د پ م د ی

..... مثالونه

پـ مـ لـ گـ رـ مـ د پـ لـ مـ مـ د هـ
د بـ ا ر ا ن سـ ر ه یـ و و خـ ا ئـ مـ د هـ
کـ لـ هـ کـ لـ هـ و ی بـ ا ر ا ن کـ نـ مـ مـ
مـ د ا م نـ مـ و ی پـ هـ جـ هـ ا ن کـ نـ مـ مـ

بـرـه وروستـو لـه مـا بـنـم وـي
 دـر نـه اـدا و سـي لـه دـه
 دـر نـه ا بـنـه ذـر مـه دـه
 پـه سـپـو ر مـي کـنـي سـي ن تـمـام وـي
 پـه نـظـر د خـصـا و عـام وـي
 د ا کـم مـي پـري يـا غـتـي پـري
 بـر ه تـا تـه چـي بـکـار يـري

د ” ش “ بيان

شـيـن لـه سـي ن لـه لـر جـدا دـمـي
 بـيـل پـه دـري نـقـطـو صـفـا دـمـي
 دـري غـا بـنـو نـه هـم د شـيـن وـي
 خـنـگ چـي دـري غـا بـنـه د سـيـن وـي
 دـري نـقـطـي ئـي پـه غـا بـنـو نـو
 يـا د کـر ه د ا لـه کـتـا بـو نـو
 مثالونه
 شـا د و نـا سـتـه شـيـن سـر ه دـه

شکـور سـرہ ، گـبـن سـرہ دہ
 شـبـن شـور و کـبـنـي دَ شـاد و وـي
 بـنـہ بـنـکـارہ دا پـہ کـتـو و وـي
 شـکـور کـبـنـي شـبـن مـدـام شـور و کـبـنـي
 بـنـہ اسـان دے پـہ لـو سـتـو کـبـنـي
 شـکـور جـور شـو مے دے روتـو لـہ
 دا جـور شـو مے دے ژونـد و لـہ

دَ ” بن “ بیان

دا پـہ شـبـن پـسے چـي بـنـن دے
 پـہ صـورت سـرہ سـم سـبـن دے
 لـانـدـي بـانـدـي دوه نـقـطـي دـي
 دَ مـيـنـغ غـابـن سـرہ نـزـدـي دـي
 مثالونہ

بـنـن دَ بـنـکـر مـدـام پـہ سـر و وـي
 دا پـہ سـر دَ خـنـن اور و وـي
 غـوا ، غـوائـي تـہ نـظـر اُکـر ۴

بښکـر د مـيـخـي بـر اـبـر وـي
 بښخه کور کښي ناسته بښه وي
 پښه دې ناسته دا درنه وي
 هر طرف ته دې دا نه خي
 هسي نه چي بيا خفه وي

د ”س، ش، بنس“ خاندان

سين او شين دے او کسه بنين دے
 هر يو ته کي ډير حسين دے
 چي د سين ته کي دري مل شي
 سين پښه شين سره بدل شي
 لاندي باندي کښه نکتې وي
 بنين بښه جوړ پښه قاعدې وي
 دري غاښونښه ئي پښه تن وي
 کښه د سين ، شين ، بنين بدن وي
 پښو دوي دے خاندان
 بيل آواز ئي بيل ئي شان

د ” ص “ بیان

ورپسی تہ کھی دے صساد
دَنقَطی نہ دے آزاد
دَمہی پہ شان تہ سردے
دابھی خلی دے بی وزر دے
نور صورت تہ تہول دَسین دے
بیکلی صساد دے بہترین دے
..... مثالونہ

صاد پہ سر کبھی د صابون دے
ضرورت ددی ژونہ دون دے
ذریعہ نہ د پناکھی دہ
چھی بدن پناکھی وی سکون دے
د صندوق پہ سر کبھی صساد وی
دل رگی ہی ہم د فولاد وی
شتہ وارہ اولو تہی دُنیا کبھی
صساد تہ کھی تہی ابتدا کبھی
.....

دَ ” ض “ بیان

صَـاـدِ پِـسـے دَ ضَـاـدِ مَـقَـامِ دے
پِـسـے نِـسـدِ لے خِـصَـصِ او عَـمَـامِ دے
بِـیـلِ جُـدِا دے ضَـاـدِ لَـہِ صَـاـدِ نَـہِ
پِـہِ نِـقَـطِـیِ یَـوِ لَـہِ بُنِیـا دِ نَـہِ
پِـہِ ہر ضَـاـدِ بَـرِہِ نِـقَـطِـہِ وِی
ضَـاـدِ دِی تَـکِـیِ نِـا مَـہِ وِی
صَـاـدِ او ضَـاـدِ دِوِا رِہِ یَـوِ شَـا نِ دِی
پِـہِ نِـقَـطِـیِ بِـیـلِ پِـہِ جِہِا نِ دِی
یَـوِ نِـیِ کِـوِ رِیَـوِ خِـا نِ دِا نِ دے
دَ ہر رِیَـوِ جُـدِا پِہ چَـا نِ دے
..... مثالونہ

ضَـاـدِ مَـدِا مَـدِا دَ ضَـعِیـفِ سَـرِ کِـنِیِ
دِا مَـدِا مَـدِا سَـا تَـہِ نِـظَـرِ کِـنِیِ
تَـلِ دِوِی خِـدِ مَـتِ پِـکِـا رِ دے
تَـا سَـرِہِ کِـہِ مَـلِ پِـہِ لَـا رِ دے
.....

دَ ” ط “ بیان

ضاد پسے مقام دَ ط ی دے
 دَ الف لانے مہدی مہدی دے
 دَ مہی پی پی پی پی پی دے
 تیل پی پی پی پی پی دے
 داسی طی لی کلی کی پی
 دا بیہ تانہ نہ ہی پی
 مثالونہ

دَ طوطی پی پی پی پی پی دے
 پی پی پی پی پی پی پی دے
 دَ ہر پی پی پی پی پی دے
 خیل آواز پی پی پی پی پی دے
 دَ ط پاؤس پی پی پی پی پی دے
 طی ری پی پی پی پی پی دے
 پی پی پی پی پی پی پی دے
 خپو پی پی پی پی پی دے

دَ ، ظ ، بیان

طـي سـره پـه څـنگ کـښـي ظـي دـه
 بـيلـه طـي نـه پـه نـقـطـي دـه
 نـوره طـي تـل پـه صـورت دـه
 ښـه ښـکاره دا هـر سـاعت دـه
 مثالونه

دَ ظـروف پـه اـبتـدا کـښـي
 ظـي راڅـي مـدام دُنيـا کـښـي
 دغـه لـوښـي دَ جـهان دـي
 کـور کـښـي دا دَ هـر انـسان دـي

دَ ، ع ، بیان

عـين تـه گـوره پـوره لـوردـي
 زـمـينـدار سـره پـه کـوردـي
 سَمـمـه تـوره دَ مـيدان دـه
 يـا سپـور مـي دَ پـاس اسـمان دـه

..... مثالونه

دَ عَقَباب تَهکَي لَه عین نه
 عام ، عذاب تَهکَي لَه عین نه
 ورتَه گوره پَه کَنبَي عین تَه
 گوره وروره! پَه کَنبَي عین تَه
 دا عینک چَي دَ نَظ ردي
 دا عینک چَي دَ بَش ردي
 پَه آغاز کَنبَي پَه کَنبَي عین دے
 پوهَه خَلق تَهول خبردي

دَ ”غ“ ، بیان

غین پَه عین پَه سَے مدام وی
 پَه نَقَط ي تَهکَي تَمَام وی
 غین نَقَط ي سَره جُدادے
 غین چَي دَلتَه کَنبَي ادا دے
 مثالونه

غین دَ غَوَاتَهکَي شورو کَنبَي

غـوړـ کـښـي د ا تـکـي شـوړـوړ کـښـي
وړتـه غـوړـ او فـکـر او کـر او کـر
غـيـن صـفـا تـکـي شـوړـوړ کـښـي
.....

دَ ” ف “ بیان

ف صورت کښي تپولسه بي ده
خو جُدا صرف پسه خلي ده
خلي سي سره ئي داتره ده
دائري بياندي نقطه ده
بسي طرف ته ئي سرپروت دے
داسي بنسکاري بشرپروت دے

..... مثالونه

فـي پـه سـر دَ فـواري ده
مـيـنـځ کـښـي د ا دَ بـا غـيـچـي ده
فـوـار هـ حـسـن بـنـکـلـا ده
دـيـر هـ دـيـر هـ دَ فـائـدي ده
فـي آغـاز کـښـي دَ فـتـ بـال ده

فــــــــائــــــــده مــــــــنــــــــده دا هــــــــرحــــــــال ده
مــــــــيــــــــنــــــــخ ، شــــــــوــــــــرو پــــــــه اــــــــنــــــــتــــــــهــــــــا کــــــــنــــــــي
فــــــــي رــــــــاتــــــــلــــــــي شــــــــي پــــــــه دُنيــــــــا کــــــــنــــــــي

.....

دَ ” ق “ ، بيان

فــــــــ پــــــــســــــــي دَ ق نــــــــ مــــــــبــــــــر دے
هــــــــر اُستــــــــا ذ پــــــــوره خــــــــبــــــــر دے
غــــــــونــــــــد مــــــــونــــــــد دے دَ قــــــــاف صــــــــورت
کــــــــه تــــــــه غــــــــوار پے حــــــــقــــــــيــــــــقت
بــــــــي طــــــــرف تــــــــه دائــــــــره ئــــــــي
خــــــــنــــــــگ پــــــــه خــــــــنــــــــگ بــــــــره نــــــــقــــــــطــــــــه ئــــــــي
دوہ نــــــــقــــــــطــــــــي ئــــــــي دے پــــــــه تــــــــن
دا وــــــــجــــــــو د ئــــــــي تــــــــه وــــــــول بــــــــدن

..... مثالونه
.....

قــــــــاف قــــــــالــــــــين کــــــــنــــــــي پــــــــه قــــــــلم کــــــــنــــــــي
پــــــــه قــــــــمــــــــيــــــــص پــــــــه هــــــــر قــــــــدم کــــــــنــــــــي
پــــــــه قــــــــيــــــــنــــــــچــــــــي او پــــــــه قــــــــبــــــــضــــــــه کــــــــنــــــــي

قَـفَ لـری اول حـصـصـہ کـنـبـی
 قَـفَ پـہ سـر کـنـبـی دَ قـرآن دے
 قَـفَ قـانـون کـنـبـی بـہ عـیـان دے
 سـر کـنـبـی قَـفَ دے پـہ قـبـلـہ کـنـبـی
 قَـفَ لـہ ، قـوم ، قـصـیـدہ کـنـبـی
 اـبـتـدـاء کـنـبـی رَاخـی قَـفَ
 اـنـتـہـا کـنـبـی رَاخـی قَـفَ
 کـلـہ کـلـہ مـیـنـخ کـنـبـی دا وی
 پـہ لـو سـتـو لـہ کـفَ جـدا وی

دَ ” ک “ بیان

قَـفَ پـسـی دَ کـفَ مـقـام دے
 دَ تـہـرک شـکـل ئی تـمـام دے
 نـہ ئی مـخـہ نـہ تـیـر و نـہ
 داسـی دے رشتـہ دے خـیـز و نـہ
 مثالونہ
 کـفَ پـہ سـر کـنـبـی دَ کـتـاب دے

سسر کنښي دَ کدو، کباب دے
 سسر کنښي کاف دے پښه کرسې کنښي
 اول تپکي کرا چي کنښي
 سسر کنښي تپکي دَ کمبل دے
 پښه کمال کنښي دا اول دے
 کاف پښه سسر کنښي دَ کشمير دے
 شورو تپکي دا دَ کهي دے
 دَ کني جوس تپکي اول دے
 پښه کالچ کنښي سسر کنښي تل دے
 دا اول تپکي دَ کمال دے
 کاف شورو کنښي دَ کمال دے
 پښه کاغذ او پښه کابل کنښي
 کاف شورو کنښي پښه اول کنښي
 کاف نښه ډير تپکي جو پښي
 وگي تاتښه نښه ياد پښي

دَ ” گ “، بيان

چي کنيه کاف سره مل شي

ککاف بیه گکاف سره بدل شی
 ککاف نه گکاف داسی جوړیږی
 پیه دی تپول خلیق پوهیږی
 مثالونه
 دگلاس تپک ککاف اول دے
 دگل سر کنبی هرخوا تل دے
 پیه گجرات ، گناه ، گرمی کنبی
 گکافی ، گاری او پیه گولی کنبی
 گکاف شورو کنبی دگازرو
 داسپ زی ده دخ وړلو
 گکاف سره گدی جوړیږی
 خوک پیه دی به خوشحالیږی؟
 گیس کنبی گکاف مدام اول کنبی
 راخی گکاف پیه هر محل کنبی
 میننخ ، اخر او ابتدا کنبی
 گکاف لیدلے شے پیه دنیا کنبی
 دگپر پیه سر گوپی کنبی
 میننخ کنبی گکاف دے پیه لرگی کنبی

جگ کنبی گف پیہ اختتام دے
گف گف حُسن دَ هر کلام دے

.....

دَ ” ل “، بیان

لام کونہی اَلتِ عَصَادَہ
لاس کنبی دا دَ هر بابِ اَدَہ
..... مثالونہ

دَ لیمبو، لوکاتِ پیہ سر کنبی
لام بیہ ستاشی پیہ نظر کنبی
لفظ، لغت جو پدی لام نہہ
تپوس اُکریۂ خاص او عام نہہ
لام پیہ سر کنبی دَ لنبکردے
پیہ لالچ کنبی لام پیہ سر دے
لام پیہ سر کنبی دَ لاهوردے
اول تہک کنبی لام دَ لوردے
لالتین جو پ مدام دَ لام نہہ
تپوس اُکریۂ دے عوام نہہ

دَرنہا بشبہ وسیللہ دہ
 دَ تار یخ یوہ حصہ دہ
 لہو تہہ جو رہ مہ دام لام نہہ
 پتہ نہہ نہہ دہ لہہ عوام نہہ
 پتہ اُودس کنبہی پک کار ی پری
 پتہ بازار کنبہی ملاوی پری

دَ ” م “ بیان

لام پسے شکر کل دَ میم دے
 پتہ آخر کنبہی دَ رحیم دے
 سرئی گول دے غمت ہر خواتہ
 دَ میم شکر کل جو ر شوتاتہ
 مثالونہ

میم سرہ جو رہ مہ رغیبہ دہ
 نہاستہ برہ پتہ بلہی دہ
 دا خوراک غواہی زمہا نہہ
 ہم خوراک غواہی داستہا نہہ

سر کښي مي م د موم بتي دے
 ضرورت دَ زنگي دے
 مي م شورو کښي دَ مزدور دے
 سر کښي دَ ملک او منشيور دے
 سر کښي مي م هم دَ ماستود دے
 مي م پښه سر کښي دَ مولود دے
 سر کښي مي م دَ هر ماشوم دے
 مي م پښه سر کښي دَ مظلوم دے
 مي م مذہب کښي پښه ماده کښي
 سر کښي مي م پښه مدرسہ کښي
 م م م د کښي مي م اول دے
 رهنما ز موني پرہ تل دے
 مي م پښه سر کښي دَ موسم دے
 مي م آخر کښي دَ آدم دے
 دَ مالتپي پښه سر کښي مي م دے
 پښه آخر کښي مي م دَ ني م دے
 موبائل کښي مي م پښه سر کښي
 اول تپکي م قنبر کښي

میہ پری میہم سرہ جو پری پری
اتفاق سرہ اوس پری پری
پہ گرمی کنی ذخیہ کری
بیایخنی کنی خان دمہ کری
.....

دَ ” ن “ بیان

میہم پسے مقبام دَنون دے
خومرہ شکلی دامضمون دے
یوہ کنندہ یونق طہ دہ
دانق طہ پہ مینغ پرتہ دہ
..... مثالونہ

سر کنی نون دَناشپاتی دے
نون شورو کنی دَنور پری دے
سر کنی نون دَنور، نرم دے
پہ آغاز کنی دَنظم دے
نون نبی کنی پہ اول دے
اول تہ کنی دَنفیل دے

ابتدا کښې پيه نقطه کښې
 نعت، نعره، پيه نتيجه کښې
 پيه نسيم، نسل، نظر کښې
 دنيا باب تکي پيه سر کښې
 پيه نغمه، نمبر، نشان کښې
 نون اول وی دې مکــان کښې
 نمر کښې نون پيه ابتدا وی
 مخامخ کښې تکي دا وی
 وسیله پيه د رڼه ساده
 ذریعه پيه د رڼه ساده

.....

د ” ن “ بیان

نون د نون پيه شان هر خواته
 یو کونډه لاندې ئې ملاتښت

..... مثالونه

نون راځي مدام آخر کښې
 وی دغه تم مدام آخر کښې

بـون او چـان ئـي مـثـالـونـه
يـاد کـړه نـور داسـي څـيزونـه

.....

د ” و “ بيان

نـون پـسـه هـر خـواتـه واؤ دـه
سـر ئـي گـول پـوره راتـه واؤ دـه

..... مثالونه

واؤ نـه وړـي د جـهـان دـي
دا کـر لـي چـي انـسـان دـي
پـخـي شـوي چـي نـيـنـي دـي
د جـوارو دا دانـه دـي ده
وئـه د ازمـونـه پـه پـخوا کـنـي
سـي وړـي د غـه پـه د نـيـا کـنـي
دا کـر لـي مـشـرانـو
د دـي کـلـي مـشـرانـو

.....

د ” ه “ بیان

نــا ســتــه گــول وې يــا دوه ســتــرگــې
 يــا د هــا کــر ه دا دوه ســتــرگــې
 مثالونه

د هــا کــې پــه ســر کــښې هــې ده
 لــو بــه پــه پــر ه د مــزې ده
 دا قــا مــی لــو بــه د تــولــو
 ا مـ وړو، لــو بــو، هــم خــو لــو
 د هــلک تــکــې پــه ســر کــښې
 هــې بــه ســتــا شــی پــه نــظــر کــښې
 هــې چــې خــنګ ده ا بــتــدا کــښې
 دا وې مــنــخ کــښې ا نــتــهــا کــښې

د ” ی “ بیان

..... مثالونه

يــې نــه يــو مـ را خــی وړوړه!
 پــه پــه و کــښې د غــه گــوره

د غـوټـي پـه خـنـگ پـرتـه دـه

عـجـيـبـه دـدـي نـقـشـه دـه

.....

د ” ی “ معروفه بیان

خـنـگ پـه خـنـگ پـه کـنـي وـي تـکـي

پـه بـنـه رنـگ پـه کـنـي وـي تـکـي

د غـه تـکـي يـي نـه لـنـدي

لـنـدي يـي نـه د ا مـد ا م وـي

مـخـکـنـي زـيـر پـه دـي مـقـا م وـي

لـر پـه زـور د ا د ا کـي پـري

د ا چـي کـلـه بـنـکـاره کـي پـري

چـي وـي جـمـع د ا سـمـو نـو

چـي وـي جـمـع د نـمـو نـو

هـلـتـه کـنـي زـيـا تـه ا کـثـره

د ا مـو نـدي شـي ا مـه بـشـره !

کـه و ا حـد ا و مـذ کـر وـي

مـجـه و لـه کـه پـه ا خـر وـي

هـلـتـه جـمـع کـنـي مـد ا م وـي

پـــــــه صـــــــورت بـــــــه بـــــــه تـــــــمـــــــام وى
 يـــــــو ســـــــر مـــــــے دـــــــے ، دـــــــپـــــــر ســـــــر پـــــــرى وى
 يـــــــو زـــــــمـــــــر مـــــــے دـــــــے ، دـــــــپـــــــر زـــــــمـــــــرى وى
 دَفـــــــعـــــــل و نـــــــو پـــــــه اُخـــــــر كـــــــنـــــــي
 دـــــــار اـــــــتـــــــلـــــــے شـــــــى لـــــــر ا و بـــــــر كـــــــنـــــــي
 خـــــــو رى ، ســـــــا تـــــــى يـــــــي مـــــــثـــــــال و نـــــــه
 دِكـــــــ لـــــــه دِى نـــــــه كـــــــتـــــــاب و نـــــــه
 مثالونه
 دَ ا مـــــــيـــــــن ، گـــــــيـــــــن پـــــــه مـــــــيـــــــنـــــــخ كـــــــنـــــــي
 تـــــــل دَ شـــــــيـــــــن ا و ســـــــيـــــــن پـــــــه مـــــــيـــــــنـــــــخ كـــــــنـــــــي
 مـــــــعـــــــر و فـــــــه تـــــــي بـــــــه مـــــــد ا م وى
 دَ هـــــــر يـــــــو و تـــــــي خـــــــپـــــــل مـــــــقـــــــام وى
 دَ غـــــــر يـــــــب تـــــــي مـــــــعـــــــر و فـــــــه د ه
 دَ نـــــــصـــــــيـــــــب تـــــــي مـــــــعـــــــر و فـــــــه د ه
 مـــــــيـــــــنـــــــخ كـــــــنـــــــي تـــــــي دَ تـــــــكـــــــى تـــــــي م
 مـــــــعـــــــر و فـــــــه د ه تـــــــي دَ نـــــــي م
 مـــــــعـــــــر و فـــــــه تـــــــي دَ فـــــــقـــــــيـــــــر د ه
 دَ ا مـــــــيـــــــر د ه دَ ا ســـــــيـــــــر د ه

دا چي کي گي ره ي سا دي وه ده
 مينځ کني ئي ئي ئي معرفه ده
 مثالون نه ئي هم نور شته
 زيات بنه ډپر په هر يو لور شته

د ” ي “ مخصوصه بيان

دا خاص شوي خاص مقام ليه
 دا بيان نه ده هر کلام ليه
 ددي ي سا مقصد جودا ده
 تلفظ ئي لنډ صفا ده
 نه اوږدي پري په گفتار کني
 هر طرف ته په اظهار کني
 بنه پسته نه نرمه ادا ده
 مخصوصه ټوله دا ي سا ده
 معرفه ئي نه لږ بدلنه
 هر ادا لرونکي خپل نه
 لږه لرې موجه ولسي نه
 بيل آواز لري ليه دي نه

میننځ آواز ددې یی اگنانو
 دا کپرۀ ییاد پیسه ماشومانو
 مجھولسه نسه معروروفسه ده
 یی پیسه میننځ کنبی مخصوصه ده
 لاندي باندي پیسه کنبی تکی
 باندي لاندي پیسه کنبی تکی
 دا بنک کاره ئی علامت دے
 بنسه بنک کاره ئی شنناخت دے
 مثالونه

میننځ کنبی ئی ده پیسه غلبیل کنبی
 میننځ کنبی بنده ده پیسه جیل کنبی
 پیسه راشپیل تکی کنبی ئی ده
 تل پیسه سپیل تکی کنبی ئی ده
 ئی راغلیه ده پیسه گپر کنبی
 ئی راغلیه ده پیسه سپر کنبی
 دلته ئی پیسه مخصوصه وی
 کیسه نشی چی اوردی وی
 د مپز ئی بیله د تپیل ده

مـخـصـوصـه ئـي هـم د فـهـل دـه
د لالتـهـن ئـي مـخـصـوصـه دـه
د رنـهـا بـنـهـ ذـرـعـه دـه

.....

د ” ی “ تانیثی بیان

دا چـي وروستـو ئـي لـکـي دـه
بیلـه بیلـه پـه مـرضـي دـه
تـانـیثـي یـا د غـه یـادـه
نـه دـه نـه دـه بـي بـنـیـادـه

..... مثالونه

د تـانـیثـي د تـخـتـي دـه
د کـرکـي هـم د ډوډـي دـه
ئـي اـخـر کـنـي پـه دـري کـنـي
تـانـیثـي ئـي د لـکـي کـنـي
د بـو جـي ، دـري ، کـر سـي دـه
تـانـیثـي ئـي د کـتـوي دـه
د جـي نـي تـه کـي اـخـر کـنـي

تــــانیشــــی یــــاد غــــہ در کنبــــی
 تــــانیشــــی دا دی ئــــی گــــانــــی
 پــــہ یــــادولــــو کنبــــی اســــانــــی

د ” ی ” امریہ بیان

امــــریہ یــــا کنبــــی طــــلب وی
 مــــنع خــــہ چــــی ســــتاپــــہ لــــب وی
 چــــی پــــہ یــــی بــــاندی ہــــمزہ وی
 خــــام خــــادا امــــریہ وی
 بــــہ اســــان ئــــی عــــلامت دے
 بــــہ اســــان ئــــی شــــناخت دے
 مثالونہ

مــــہ خــــوری گــــند بــــلا بازار کنبــــی
 مــــہ اودریــــری چــــرتــــہ لار کنبــــی
 کــــار کــــوی اســــان او گــــران
 یــــادوی اســــان او گــــران
 ولیکــــی ســــبق خــــوش خــــطــــہ

نـقـل کـی سـبـق خـوشـخـطـہ
 پـاـخـی پـاـخـی مـوـنـغ دَ پـارہ
 ہـیـرہ نـہ کـی نـیـغـہ لارہ
 دغـہ حـکـم دغـہ کـار
 دَ بـل مـنـع پـہ گـفـتـار
 اـمـر رـہ لـفـظ و نـہ تـول دی
 خـا مـخـا دغـہ یـا دـول دی
 پـہ کـنـی یـی تـل اـمـر رـہ وی
 یـی دَ پـا سـہ بـہ ہـمـزہ وی
 د ا سـان یـی عـلا مـت دے
 بـہ ا سـان یـی شـنـا خـت دے
 مـثـال و نـہ ددی پـہ ردی
 دَ عـا قـل نـہ کـلـہ ہـپـردی

دَ ” مے “، مجھولہ بیان

د ا پـہ رتـہ او مـلا سـتـہ تـولـہ
 نـہ راتـلی شـی نـا سـتـہ تـولـہ
 پـہ پـہ رتـہ یـی دغـہ یـا دہ

مَلا ددي ســـــــمـــــــه بـــــــر رـــــــي اده
ملاستـــــــه ملاستـــــــه پـــــــه مـــــــيدان وي
دا چـــــــي چـــــــرتـــــــه کـــــــنـــــــي بـــــــيان وي
مجهـــــولـــــه بـــــانـــــدي يـــــادـــــي پـــــري
يـــــي خـــــفـــــه بـــــانـــــدي يـــــادـــــي پـــــري
هـــــــر ســـــــاعـــــــت پـــــــرتـــــــه پـــــــرتـــــــه وي
چـــــــي ئـــــــي دلتـــــــه تـــــــذکـــــــره وي
..... مثالونه

دا پـــــــه کـــــــور کـــــــنـــــــي چـــــــي تـــــــالـــــــے دے
قيـــــــمـــــــتـــــــي چـــــــي دا کـــــــالـــــــے دے
مجهـــــولـــــه دلتـــــــه کـــــــنـــــــي يـــــاد
چـــــــي اـــــــخـــــــر کـــــــنـــــــي دا ادا ده
بـــــــل ســـــــپـــــــر لـــــــے دے کـــــــه از غـــــــے دے
دا کـــــــه بـــــــل تـــــــکـــــــي ســـــــپـــــــر دے
يـــــاء مـــــــجھـــــولـــــه ئـــــــي اـــــــخـــــــر کـــــــنـــــــي
ســـــــتـــــــا مـــــــدام دې وي نـــــــظـــــــر کـــــــنـــــــي
بـــــــل مـــــــنـــــــگـــــــے دے کـــــــه مـــــــي پـــــــر دے
حـــــــفـــــــاظـــــــت لـــــــره کـــــــه ســـــــپـــــــر دے

پا ا خ ر ت ته ئ ي م ج ه و ل ه
 دا خ ب ر ه ب ن ه م ع ق و ل ه
 د د ي ئ ي دا م ث ا ل و ن ه
 د ك ل ه د ي ن ه ك ت ا ب و ن ه

.....

د پښتو پنځه يې گانې

س ك و ل ت ه ل ا ر ي م ا ش و م ا ن ي
 دا پ ن ن خ ه و ا ر ه ي ي گ ا ن ي
 م ع ر و ف ي س ر ه ك ت ا ب و
 پ ه ك ت ا ب ب ن ك ل ي گ ل ا ب و
 م خ ص و ص ي س ر ه ت خ ت ي و ه
 د ا م ل ا د خ و ش خ ط ي و ه
 ت ا ن ي ش ي س ر ه ب س ت ه و ه
 و ر س ر ه ي و ا م ر س ه و ه
 ا م ر ئ ي س ر ه ق ل ل م و
 د خ ي ل ك ا ر و ر س ر ه غ م و
 م ج ه و ل ه س ت ر ي م خ ف ه و ه
 د ر ن ه د ي ر ه ئ ي ب س ت ه و ه

اُورده دوی سره پـــــــــــــره څـــــــــــــنگ وه
دا بـــــــــــــدل څـــــــــــــه لږ پـــــــــــــر څـــــــــــــه رنگ وه
څـــــــــــــنگ پـــــــــــــه څـــــــــــــنگ و ښه دوی روانې
پـــــــــــــه شـــــــــــــرېک څـــــــــــــه پـــــــــــــه خور ښانې
چې کـــــــــــــوشش کوی دُنیا کښې
مـــــــــــــدام گـــــــــــــرځی پـــــــــــــه رڼا کښې
عـــــــــــــلم حُـــــــــــــسَن او بـــــــــــــک کـــــــــــــلا ده
عـــــــــــــلم پـــــــــــــو هـــــــــــــه ده رڼا ده
.....

د کتاب وړومبې برخه سرته
وورسیده. الحمد لله

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَی النَّبِیِّ الْاَمِّی
دَ اَلْفِ اَوْ بِي خَانْدَانِ

گگوانندیان الف او بے اے دی
خپل خپلوان دے پی او تے اے دی
تہ پی ددوی دے خندانان دہ
تہ پی تہولے دے دوی پے شے شان دہ
دوہ گورونے شپے حرفونے
پنخے یو خائے یو شکلونے
یو پے تے تن صورت بدل دے
نیغ ولار پے ہر محل دے
دایے ادی پے پی الف
بیے انی پے پی الف
دغے دہ دی خندانان دہ
درنے ہیر نشے انسانے!

.....

د ”ب“ ، خاندان

کــو ر کنبــی تــہ و ل اُوســی د بــی
ب ب ب ب وائی ورت پ پ پ پ
ت ب ب د ت ب ب د ہ مش ر خ و ر
ت و ل ک ا ر و ن ہ ک پ ر ی د ک و ر
ث ب ب د ت و ل و ن ہ و ر ہ د ہ
خ و پ ہ خ و ئی د ر ن ہ م پ ر ہ د ہ
ح ی ا د ا ر ہ ک و ر ن ب ب ب ب د ہ
ب ب ہ د ی ن ن ا ر ہ ک و ر ن ب ب د ہ
گ گ ا و ن د ی د ی ا ن د ی د ا ل ف
ق د ر د ا ن د ی د ا ل ف
ب ب ل ط ر ف ت ہ پ ہ د ئی ا ک ن ب ب ی
و ر س ر ہ اُوس ی ج ی م خ و ا ک ن ب ب ی
ب ب ہ گ گ ا و ن د ی ب ب ب د ج ہ ا ن د ہ
ق د ر م ن ن ہ خ و ا ن د ا ن د ہ

.....

.....

د جیم او دال خاندان

جیم د جیم یو خاندان دے
چې د جیم په رنگ په یو شان دے
چې د خې اوسې پرې خواتنه
په یو خال بدل دنیاتنه
دال د خاء دے په گاونډ کېښې
مدام دا دے په گاونډ کېښې
دال د ذال د خاندان دے
په خپل خائې بنه قدران دے
دا تېرول دوه دی خانداننه
هیږدې نشی دا انساننه!
شپېر اوسې پرې یو محل کېښې
درې اوسې پرې محل بل کېښې
شپېر په شکل دی یو شان
درې د بل دی خاندان

.....

.....

دَ رِ خاندان

رِ دَ رِ دَہ پے گے اوندے کنہے
 رِ دَ رِ دَہ پے گے اوندے کنہے
 د دوی پے ودے خاندان
 پے صورت شکیل پوشان

.....

دَ سین خاندان

سین سرے اوسے پری شین
 ورسرے پے خوا کنہے بنین
 د دوی پے موم حلال دے کور
 ورسرے نیشتے خولک نور

.....

دَ صاد خاندان

صَاد دَ ضَاد سرے آبِ سَاد دے
 خاندان لے غم آزاد دے
 بس دوه تننہ دا دَ کور دی
 داسے واپے ورور او خور دی

.....

دَعِينِ خاندان

عِينِ دَعِينِ دَكُورِيوْ كُورِيوْ كُورِيوْ كُورِيوْ كُورِيوْ
دَغِيه سِيِيِنِ اوتُورِيوْ كُورِيوْ كُورِيوْ كُورِيوْ كُورِيوْ
دواره ورورننه مِينِننه ناك دِي
پِيه بِيَدِنِ پِيه كِيوْ پِيوْ پِيوْ پِيوْ پِيوْ پِيوْ

.....

دَفِي خاندان

فِي يُوَاخِي فِي اُوسِي كُور كُنِي فِي
داسِي رُونِدِ وَي سَمِ پِيه اُور كُنِي فِي
چِي نِي نِيه خاندان وَي
بِس يُوَاخِي فِي پِيه جِهَان وَي

.....

دَقَافِ خاندان

قَافِ دَفِي پِيه شَانِ يُوَاخِي فِي
بِنِيه نِيه دِي اَنَسَانِ يُوَاخِي فِي

ورتــــــــــــــــہ گــــــــــــــــران دُنیــــــــــــــــا ژوند وی
تن یوٹــــــــــــــــائی فکــــــــــــــــر مند وی

.....

د کاف خاندان

کــــــــــــــــاف د قــــــــــــــــاف پــــــــــــــــہ شــــــــــــــــان یو اٹــــــــــــــــھی
بــــــــــــــــہ نــــــــــــــــہ دے ا نــــــــــــــــسان یو اٹــــــــــــــــھی
کــــــــــــــــلــــــــــــــــہ ژوند ورتــــــــــــــــہ ا ســــــــــــــــان وی
دا ژوندون ورتــــــــــــــــہ ډیــــــــــــــــر گــــــــــــــــران وی

.....

د گاف خاندان

گــــــــــــــــاف د لام پــــــــــــــــہ شــــــــــــــــان یو تن دے
بیل ئــــــــــــــــی کور دے بیل وطن دے
نیشتــــــــــــــــہ خو لک ورسرہ کور کبــــــــــــــــی
زندگــــــــــــــــی ئــــــــــــــــی ســــــــــــــــمــــــــــــــــہ اور کبــــــــــــــــی

.....

.....

دَ لام او میم خاندان

میم دَ لام پپه ششان یواځی
دَ ام پپه ششان یواځی
دیر ککته وی خومقتدیان وی
مخکنبی کلیه دیر کسان وی؟
نیشته خوک ئی خاندان کنبی
ورسره پپه دَ جهان کنبی

.....

دَ نون خاندان

نون دَ نون سره یواځئی وی
بیل پپه یو کربشه تویپی وی
یواځئی دلتیه خاندان دے
دوی بیل کور دَ جهان دے

.....

دَ واؤ خاندان

واؤ پپه شکل تبول جُداد دے
تواؤ صورت ئی دَ دُنیا دے

عـجـيـبـه شـكـل و صـورـت ئـي
بـرـه گـوره حـقـيـقـت ئـي

.....

د هي خاندان

هـي يـواځـائـي دوه ئـي سـترگـي
سـم غـم رازي دوه ئـي سـترگـي
پـه خـپـل کـور کـنـي دا يـواځـي
د بـل کـور کـنـي دا يـواځـي

.....

پنځه قسمه ئي گاني

دا پـنـځـه قـسـمـه ئـي گـانـي
دې پـنـتـو و کـنـي راروانـي
مـعـرـونـه پـه کـنـي اول ده
دېـرـه دېـرـه مـسـتـمـل ده
څـنـگ چـي يـادا مـعـرـونـه ده
نـوم د بـلـي مـخـصـوصـه ده
دا خـصـاص شـوي خـپـل مـقـام لـه

دَ پښتـــو حسيــــن کــــلام لــــه
دَ تــــانيــــث پــــه کــــنــــي يــــاء بــــله
نــــخــــانــــه ئــــي هــــريــــو خــــپــــله
اــــمــــريــــه يــــاء پــــه اــــمــــر کــــنــــي
راڅــــي هــــر خــــوا پــــه نــــظــــر کــــنــــي
مــــجــــهــــولــــه يــــا مــــلاــــســــتــــه مــــلاــــســــتــــه
نــــه وى نــــه وى دغــــه نــــاســــتــــه
دا پښتــــو دَ پښتــــو نــــو نــــو خــــو واده
دَ هــــر چــــا لــــه جــــه جــــه جــــه جــــه

تحمّت بحمد الله ويتوفيقه

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم

وتب علينا انك انت التواب الرحيم

وماتوفيقى الا بالله العلى العظيم

وصلى الله تعالى على خير خلقه محمد وآله

واصحابه اجمعين . آمين

يارب الغلمين .

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**